

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul ordinului directorului Agenției Feroviare cu privire la aprobarea Regulamentului privind cel de-al doilea set de obiective de siguranță comună pentru sistemul feroviar

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Agencia Feroviară.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului de act normativ este determinată de necesitatea consolidării cadrului normativ național în domeniul siguranței feroviare și alinierii acestuia la cerințele și practicile relevante ale Uniunii Europene. Necesitatea elaborării proiectului derivă, în principal, din prevederile art. 92 din Codul transportului feroviar al Republicii Moldova nr. 19/2022, precum și din prevederile Regulamentului privind siguranța feroviară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 725/2024, care stabilesc cadrul general privind obiectivele de siguranță și evaluarea acestora în funcție de evoluția nivelului general de siguranță feroviară. Proiectul urmărește instituirea celui de-al doilea set de obiective de siguranță pentru sistemul feroviar, inclusiv a valorilor naționale de referință aferente principalelor categorii de risc, precum și stabilirea parametrilor și mecanismelor necesare pentru evaluarea, monitorizarea și îmbunătățirea continuă a nivelului de siguranță feroviară.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Cadrul normativ național în domeniul siguranței feroviare a fost consolidat prin adoptarea Codului transportului feroviar nr. 19/2022 și a Hotărârii Guvernului nr. 725/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind siguranța feroviară. Potrivit art. 92 din Codul transportului feroviar nr. 19/2022, obiectivele de siguranță constituie unul dintre instrumentele de bază ale sistemului de management al siguranței feroviare, iar Regulamentul privind siguranța feroviară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 725/2024, dezvoltă această normă-cadru, stabilind că obiectivele de siguranță se revizuiesc periodic, ținându-se cont de evoluția generală a siguranței feroviare, și că evaluarea atingerii acestora se realizează pe baza unor indicatori de siguranță, informațiile aferente fiind colectate prin rapoartele anuale ale autorității de siguranță. Deficiențe și lacune normative constatate

Deși cadrul normativ menționat instituie principiul obiectivelor de siguranță și mecanismul general de evaluare și raportare, acesta are, sub aspectul conținutului său concret, caracter de normă-cadru: nici Codul transportului feroviar nr. 19/2022, nici Hotărârea Guvernului nr. 725/2024 nu stabilesc valorile numerice ale obiectivelor de siguranță, categoriile de risc pentru care acestea se calculează și nici metodologia unitară de calcul a acestor valori.

Această lacună produce următoarele consecințe:

- a) autoritatea de siguranță nu dispune de repere normative concrete (*valori naționale de referință pe categorii de risc*) în raport cu care să evalueze dacă nivelul de siguranță al sistemului feroviar național este atins sau menținut, în sensul art. 92 din Codul transportului feroviar nr. 19/2022;
- b) indicatorii de siguranță colectați prin rapoartele anuale ale autorității de siguranță, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 725/2024, nu sunt raportați, în prezent, la categorii de risc și valori de referință comparabile cu cele utilizate la nivelul Uniunii Europene, ceea ce limitează posibilitatea de evaluare comparativă a performanței de siguranță a sistemului feroviar național;
- c) absența unui set de obiective de siguranță, definit conform metodologiei unionale, afectează procesul de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul transportului feroviar, în particular cu Decizia Comisiei 2012/226/UE, Decizia 2009/460/CE (*aprobată la nivel național prin HG-365/2026*) și Directiva (UE) 2016/798, la care Decizia 2012/226/UE face trimitere.

Necesitatea intervenției normative

Din cele expuse rezultă că este necesară instituirea unui cadru normativ distinct, subordonat și complementar Codului transportului feroviar nr. 19/2022 și Hotărârii Guvernului nr. 725/2024, care să:

- a) stabilească obiectivele de siguranță aplicabile sistemului feroviar național, în executarea art. 92 din Codul transportului feroviar nr. 19/2022;
- b) definească categoriile de risc și valorile naționale de referință utilizate la calcularea acestor obiective;
- c) să asigure aplicarea unui cadru unitar pentru evaluarea și monitorizarea nivelului de siguranță feroviară, prin utilizarea indicatorilor de siguranță și a categoriilor de risc stabilite în conformitate cu cadrul normativ național și cu metodologia prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 365/2026, în vederea asigurării comparabilității rezultatelor evaluării siguranței feroviare cu abordarea utilizată la nivelul Uniunii Europene;

Prezentul proiect de regulament are ca finalitate acoperirea acestei lacune normative, prin preluarea structurii și conținutului Deciziei 2012/226/UE, adaptate

la specificul sistemului feroviar național, fără a aduce atingere sau a se suprapune cu dispozițiile Codului transportului feroviar nr. 19/2022 sau ale Hotărârii Guvernului nr. 725/2024, ci dezvoltându-le în limitele și în executarea acestora.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul principal al proiectului constă în stabilirea celui de-al doilea set de obiective de siguranță pentru sistemul feroviar național, în temeiul art. 92 din Codul transportului feroviar nr. 19/2022 și în dezvoltarea prevederilor Regulamentului privind siguranța feroviară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 725/2024.

În acest scop, proiectul urmărește:

- a) stabilirea obiectivelor de siguranță pentru principalele categorii de risc;
- b) stabilirea indicatorilor și a valorilor naționale de referință necesare pentru evaluarea și monitorizarea nivelului de siguranță;
- c) instituirea unui mecanism unitar de monitorizare și evaluare a gradului de atingere a obiectivelor de siguranță;
- d) corelarea obiectivelor de siguranță cu evoluția generală a siguranței feroviare și cu metodologia de evaluare stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2026.

Soluția propusă constă în aprobarea, prin ordin al directorului Agenției Feroviare, a unui regulament distinct, având în vedere caracterul tehnic și specializat al materiei reglementate. Proiectul dezvoltă cadrul normativ existent, fără a se suprapune cu prevederile Codului transportului feroviar nr. 19/2022, ale Hotărârii Guvernului nr. 725/2024 și ale Hotărârii Guvernului nr. 365/2026.

Regulamentul va stabili, în principal, categoriile de risc, indicatorii de siguranță, valorile naționale de referință, obiectivele de siguranță, responsabilitățile autorității naționale de siguranță, precum și modul de monitorizare, evaluare și, după caz, revizuire a acestora.

Specificul proiectului constă în reglementarea, într-un cadru normativ distinct și unitar, a celui de-al doilea set de obiective de siguranță, a valorilor naționale de referință aferente și a mecanismului de monitorizare și evaluare a acestora.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost analizate alternativele de reglementare, însă s-a considerat oportună aprobarea proiectului prin ordin al directorului Agenției Feroviare, având în vedere natura tehnică și specializată a reglementării și competențele autorității naționale de siguranță.

Reglementarea prin ordin permite detalierea prevederilor Codului transportului feroviar nr. 19/2022 și ale Hotărârii Guvernului nr. 725/2024, precum și actualizarea flexibilă a obiectivelor de siguranță în funcție de evoluția nivelului de siguranță feroviară și de modificările cadrului normativ relevant.

Adoptarea unui ordin de ministru sau a unei hotărâri a Guvernului nu a fost considerată necesară, întrucât proiectul nu instituie norme primare, ci detaliază și asigură aplicarea prevederilor existente în domeniul siguranței feroviare.

Adoptarea proiectului prin ordin al viceprim ministru, ministrului ministerului infrastructurii și dezvoltării regionale sau prin hotărâre a Guvernului nu a fost considerată oportună, întrucât acesta nu instituie norme primare, ci dezvoltă și asigură aplicarea prevederilor existente în domeniul siguranței feroviare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu instituie condiții administrative disproporționate pentru participanții la sistemul feroviar și urmărește, în principal, consolidarea mecanismului de monitorizare și evaluare a siguranței.

Implementarea proiectului va contribui la consolidarea capacității instituționale a Agenției Feroviare în calitate de autoritate națională de siguranță, prin instituirea unui cadru unitar de monitorizare și evaluare a nivelului de siguranță feroviară.

Aplicarea proiectului va facilita identificarea domeniilor în care sunt necesare măsuri suplimentare pentru îmbunătățirea siguranței.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu presupune, în mod direct, instituirea unor cheltuieli bugetare suplimentare semnificative.

Activitățile de colectare, prelucrare și analiză a datelor necesare monitorizării obiectivelor de siguranță urmează a fi realizate în limitele atribuțiilor și resurselor instituționale existente.

În cazul în care implementarea ulterioară a proiectului va necesita dezvoltarea unor instrumente informatice sau efectuarea unor activități suplimentare, acestea vor fi realizate în limita alocațiilor bugetare aprobate și în condițiile legislației bugetare și achizițiilor publice.

4.3. Impactul asupra sectorului privat
Proiectul nu introduce restricții nejustificate pentru întreprinderile feroviare sau alți participanți la piața transportului feroviar. Aplicarea obiectivelor de siguranță va contribui la creșterea predictibilității cerințelor privind siguranța și la consolidarea practicilor de gestionare a riscurilor în sectorul feroviar.
4.4. Impactul social
Proiectul va avea un impact social pozitiv, prin contribuția la creșterea nivelului de siguranță a transportului feroviar și reducerea riscurilor asociate accidentelor și incidentelor feroviare. Aplicarea unor obiective clare de siguranță va contribui la protejarea vieții și integrității fizice a călătorilor, angajaților și altor persoane expuse riscurilor generate de activitatea feroviară.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Implementarea proiectului nu urmărește colectarea sau prelucrarea unor categorii suplimentare de date cu caracter personal. În cazul în care, în procesul de colectare și analiză a indicatorilor de siguranță, vor fi prelucrate date cu caracter personal, acestea vor fi gestionate în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul nu generează efecte diferențiate asupra femeilor și bărbaților și nu instituie criterii sau condiții discriminatorii pe criterii de sex.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu generează în mod direct impact asupra mediului, întrucât obiectul acestuia îl constituie stabilirea și monitorizarea obiectivelor de siguranță în sistemul feroviar. Indirect, consolidarea siguranței și a gestionării riscurilor poate contribui la dezvoltarea unui transport feroviar mai sigur și mai eficient.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Implementarea proiectului va contribui la consolidarea cooperării instituționale și la îmbunătățirea calității datelor privind siguranța feroviară. Aplicarea unei abordări armonizate cu practicile Uniunii Europene va facilita comparabilitatea indicatorilor de siguranță și evaluarea evoluției performanței sistemului feroviar.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul este elaborat în vederea armonizării cadrului normativ național în domeniul siguranței feroviare cu prevederile relevante ale acquis-ului Uniunii Europene.

Au fost transpuse prevederile Deciziei 2012/226/UE, astfel cum a fost modificată prin Decizia de punere în aplicare 2013/753/UE, referitoare la valorile naționale de referință ale indicatorilor de siguranță.

Totodată, proiectul este corelat cu cadrul metodologic național privind evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2026, asigurând coerența dintre stabilirea obiectivelor, valorile de referință și metodologia de evaluare a acestora.

În vederea transpunerii prevederilor relevante ale Deciziei 2012/226/UE, se propune aprobarea Regulamentului privind cel de-al doilea set de obiective de siguranță comune pentru sistemul feroviar.

Proiectul preia și adaptează, în limitele cadrului juridic național, elementele relevante privind obiectivele de siguranță comune, valorile naționale de referință și categoriile de risc aferente.

Întrucât metodologia de evaluare a atingerii obiectivelor de siguranță este deja reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2026, proiectul se aplică în coroborare cu prevederile acesteia, fără a institui un mecanism metodologic paralel.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul creează cadrul normativ național necesar pentru stabilirea și aplicarea celui de-al doilea set de obiective de siguranță în sistemul feroviar național.

Prin proiect se stabilesc obiectivele de siguranță, valorile naționale de referință și categoriile de risc relevante, precum și cadrul general pentru monitorizarea și evaluarea gradului de atingere a acestora.

Aplicarea prevederilor proiectului se realizează în corelare cu Codul transportului feroviar nr. 19/2022, Regulamentul privind siguranța feroviară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 725/2024, Regulamentul privind stabilirea metodei de siguranță pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2026 și Regulamentelor cu referire la metodele de siguranță privind cerințele sistemului de management al siguranței feroviare și pentru monitorizarea pe care trebuie să o aplice întreprinderile feroviare, administratorii de infrastructură și entitățile responsabile de întreținere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 378/2025.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul actului normativ a fost plasat pe pagina web a Agenției Feroviare: www.af.gov.md pentru consultări publice și avizare de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în procesul de implementare a proiectului, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Proiectul a fost avizat de următoarele instituții: – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 06-5776 din 02.10.2026); – Consiliul Concurenței (DJ-06/1048-2023 din 24.09.2026); – Î.S. Calea Ferată din Moldova (nr. 1735 din 28.09.2026). După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de act normativ va fi remis spre expertizare către: – Ministerul Justiției; – Centrul de Armonizare a Legislației.
7. Concluziile experților
Proiectul de Ordin va fi supus expertizei juridice în conformitate cu cerințele Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Rezultatele expertizei menționate supra vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul urmează să fie aplicat în conformitate cu prevederile Codului transportului feroviar nr. 19/2022, ale Regulamentului privind siguranța feroviară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 725/2024, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 365/2026. Aprobarea proiectului nu presupune instituirea unui mecanism distinct de evaluare a siguranței, ci completează cadrul normativ existent prin stabilirea celui de-al doilea set de obiective de siguranță comune și a valorilor naționale de referință aferente.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea proiectului urmează a fi asigurate: - a)colectarea și sistematizarea datelor relevante privind indicatorii de siguranță; - b)monitorizarea periodică a nivelului de siguranță și a gradului de atingere a obiectivelor stabilite; - c)evaluarea rezultatelor în conformitate cu metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2026;

- d)includerea rezultatelor evaluării în rapoartele și documentele relevante ale autorității naționale de siguranță;
- e)revizuirea, după caz, a obiectivelor și valorilor de referință, în funcție de evoluția generală a siguranței feroviare și de modificarea cadrului normativ aplicabil.

Director

Alexei CHITOROAGĂ